

GARMER & THESINGER EXPRESS

Maandelijks Nieuwsblad voor Garmerwolde, Thesinge en omstreken

33e jaargang december 2007

Kom met verhalen

“En het geschiedde in die dagen”. Een overbekende zin uit het kerstverhaal. Eeuwen geleden door schrijver Lucas op papier gezet. Eeuwenlang wereldwijd gelezen tijdens de kerstnachtdiensten. Gelezen in allerlei talen en in talloze landen. Wonderlijk hoe dit verhaal zijn loop heeft genomen in de wereldgeschiedenis. Hoe dit verhaal de verbeeldingskracht oproept van mensen. Want niet alleen in woorden is dit verhaal doorverteld. Ook in beelden. Denk aan een kerststal, muziek, schilderijen, de symboliek van kaarsen en bloemen. Deze kerstkrant staat vol met verhalen. Vol van verhalen van mensen die iets hebben met taal. Taal als instrument om te communiceren. Communiceren met de ander, maar ook met jezelf.

De 'levende kerststal' van de Koningsheert in Garmerwolde met de bedenker Ruud Delissen met zijn vrouw Dienne. (Foto: Ton Bouchier)

Jaarwisseling

*Tijd van verhalen en mysteries met diepere betekenis
Tijd van gevoelens als geluk, warmte, maar ook gemis
Tijd van wachten op het nieuwe jaar avond van knallen en zingen
Tijd van goede voornemens hoop op goede dingen
Tijd voor een heel gelukkig Nieuwjaar
Dat is onze wens aan u allen voor het komende jaar*

De redactie van de G&T Express.

verpleeghuis waar ik werk wordt gestreefd naar het geven van levensgerichte zorg. Daarom wordt samen met nieuwe bewoners en hun familie een levensboek ingevuld. Een boek over het leven van de bewoner. Over belangrijke gebeurtenissen, afgewisseld met het alledaagse uit vroeger tijden. Om vast te leggen wat er toen was en nu niet meer is. En het helpt de verzorgenden en naasten om de bewoner beter te begrijpen. Om met de dementie bewoner mee terug te gaan in de kindertijd.

Men neme

Sommige mensen zijn er een hele tijd mee bezig: Wat eten we met de kerst en met wie? Ideeën worden opgedaan door het raadplegen van kookboeken en het uitwisselen van recepten. Daarna worden de inkoop gedaan en de gasten uitgenodigd. Handige mensen hebben een goed kookscenario in hun hoofd en bereiden een tot in de puntjes verzorgde maaltijd. Uiteindelijk worden alle ingrediënten, fraai vormgegeven, gepresenteerd op een mooi gedekte tafel. Minder handige, of gewoon praktische, mensen laten de maaltijd bezorgen of koken een stampotje. Niet minder lekker, maar anders. Een kaarsje en een goed glas wijn op tafel maken het al gauw gezellig en feestelijk. Een kwestie van keuzes maken. Inspelen op de omstandigheden of je eigen mogelijkheden.

Wie ben je?

Als iemand vraagt wie je bent, kom je met het verhaal van je leven op de proppen. Meestal een klein deeltje met wat wapenfeiten. Als je iemand beter leert kennen en vertrouwen, vertel je ook de meer intiemere zaken. Op kruispunten in het leven helpt het om je levensverhaal op te schrijven. Het kan helpen om de rode draad in je leven te ontdekken. Om, als je de draad kwijt bent geraakt, deze weer op te pakken. In het

Beelden en vormen

Het schrijven van een verhaal lijkt wel op het samenstellen van een kerstmenu. De ingrediënten zijn er. Letters, woorden, ervaringen, personages. Nu komen de dilemma's.

In welke vorm ga je het verhaal gieten? Waar laat je jezelf door inspireren? Wat wil je nu precies vertellen en aan wie? Hoe maak je van een rij van woorden een lo-

gisch verhaal? Sommige mensen hebben de gave gekregen én ontwikkeld om, door met al deze vragen en ingrediënten te stoeien, uiteindelijk een fraai vormgegeven verhaal of boek te presenteren.

Anderen laten het doen en huren een tekstschrijver of bureau in om hun verhaal of boodschap te vertolken. Het verhaal wordt kracht bijgezet door fraaie illustraties en/

of foto's. En voor mensen die nog niet, niet meer of moeilijk kunnen lezen is een beeldverhaal met weinig tekst een prachtig middel om verhalen te laten leven.

In de G&T express staan verhalen. Verhalen van mensen uit onze eigen omgeving. Soms geschreven door de mensen zelf. Meestal vertolkt door één van onze schrijvers.

Gelukkig is het gelukt om ook dit jaar elke maand weer een krant uit te geven. Dankzij de abonnees en de adverteerders die het financieel mogelijk maakten. Dankzij de dorpsbewoners die hun verhaal hebben toevertrouwd. En dankzij schrijvers, fotografen, redactieleden en de drukker die deze verhalen hebben vormgegeven.

Roelie Karsijns-Schievink

“In de mensen een welbehagen...”

Een verhaal

Van oudsher, van lang vóór de christelijke jaartelling, is Kerstmis, zonnewende, een feest van eten. Als je in het diepst van de winter, in de duisterste dagen van het jaar, je voorraden ruimhartig durft aan te spreken, dan misleid je de goden en komt er later in de winter geen schaarste - dat was de gedachte. Magisch denken. “In de mensen een welbehagen...” Maar dan moet je wel eten hebben, natuurlijk.

Na een lange zwerftocht was ik in december 1965 in Singapore aangekomen. Daar klopte ik bij de havenpolitie aan om onderdak, en ik werd gastvrij ontvangen: ik mocht wel op zolder slapen. Daar stonden een paar planken op schragen, waarop zij zelf 's middags ook wel eens rustten. Maar ik moest wel eerst met elke plank stevig op de grond stampen, zeiden ze. Nou ja, een of ander Chinees of Maleisisch bijgeloof, dacht ik - vast iets met boze geesten of zo - dus ik lachte en zei: “Ja, natuurlijk!”, maar ik trok me er niets van aan en sliep prima.

De volgende ochtend stond er brood met thee voor me klaar - Oosterse gastvrijheid, die ik trouwens niet alleen in het Oosten, maar over de hele wereld heb mogen ondervinden.

“En, goed geslapen?”

“Jazeker!”

“Flink gestampt zeker?”

“Eh, nou nee, eigenlijk niet, nee.”

Nou, dat vonden ze wonderbaarlijk! Ik moest wel een heel dikke huid hebben, want als zij die planken niet afstampten, werden ze levend opgevreten door de wandluizen: die rustbedden zaten er vol mee. Was ik echt niet gebeten? Nee, echt niet - maar dat stampen was dus geen kwestie van bijgeloof geweest.

Ik was al jaren van huis, mijn ouders waren oud en eenzaam, en het werd tijd om weer eens naar Amsterdam terug te gaan.

Maar ja, vliegen kostte duizenden guldens, varen was haast even duur, en in de havens van Bangkok of Singapore kon ik geen schip vinden waarop ik werken mocht om de overtocht te verdienen: ze waren wel allemaal onderbemand, maar in mijn fonkelnieuwe zee-mansboekje ontbrak elke ervaring, dus geen kapitein durfde het met me aan. Overdag zat ik dus maar in de tropenzon op het dak te bakken, en 's avonds zwierf ik een beetje door de havenbuurt en kocht voor veertig cent per keer mijn enige maaltijd van de dag bij een van de Chinese stalletjes op de markt langs de havenkade. Maar na een tijdje raakte ik wel uitgekeken op Singapore, en de havenpolitie op hun ongenode gast. Mijn beetje geld zag ik dagelijks slinken, werk was niet te vinden, en ik wilde eigenlijk toch echt wel naar huis. Dan maar hulp vragen op het Nederlands consulaat. Het kostte wel enige overredingskracht voordat ik ze op het consulaat zover had dat ik op het eerstvolgende Nederlandse vrachtschip naar huis mocht als consular passagier, als ik geen duizenden, maar wel honderdtachtig gulden kon betalen. Ik kon dan aanspraak maken op een kooi en maaltijden, mocht niet klagen over kwaliteit, behandeling, omwegen of vertragingen, maar kwam wel van Singapore naar Rotterdam. Nou, graag natuurlijk: ik had dan net genoeg over voor mijn treinreis naar Amsterdam, en dat was

alles wat ik nodig had. En drie maaltijden per dag, die had ik in lange tijd niet genoten.

Maar het werd zelfs beter toen ik eenmaal aan boord van de Roebiah was, een stoomschip op de wilde vaart, al anderhalf jaar van huis, en nu op weg van Noord-China naar Nederland. Er waren maar drieëntwintig man aan boord, terwijl het er eigenlijk vijfenvertig moesten zijn. Ga je dan als enige een hele maand lang tussen drieëntwintig hard werkende kerels op je kont zitten, zonder een cent voor een biertje of een pakje sigaretten, voor alles afhankelijk van die werkers, maar zonder iets uit te voeren? Nee toch?

“Wil je werken?”

“Natuurlijk wil ik werken. Maak mij maar lichtmatroos, of hoe dat heten mag.”

“Nou, matroos, aan dek, dat mag niet. Ga maar naar het kombuis. Je bent koksjongen.”

En zo was ik dus koksjongen op de wilde vaart. In de nacht van 24 op 25 december voeren we uit, en op eerste kerstdag om zes uur 's ochtends begon mijn dienst.

“Laat maar zwemmen”, zei de kok - de chef-kok zei niks.

Dat betekende dat ik alles wat er nog in de pannen stond van de vorige avond overboord moest gooien. Dat waren aardappeltjes, spercieboontjes en gebakken nier-tjes, en niets daarvan heeft de zee gehaald: ik gunde het de vissen

niet en wist er wel weg mee, aan de reling staand. Toen moest het ontbijt geserveerd worden, en toen de lunch klaargemaakt, en toen het avondeten. Een kerstdiner hebben we bereid, met ons drietjes, een verrukkelijk feestmaal, met alles erop en eraan: garnalencocktails vooraf, pudding met slagroom toe, aardappelen, groenten, appelmoes, en als hoofdgerecht 48 prima biefstukjes. Twee biefstukjes de man, en voor mij dus ook twee.

Maar niet iedereen lust graag biefstuk, en zeker geen twee. Zes man lieten een biefstukje staan, en voordat ik, na zestien uur keihard werken, 's avonds doodmoe het door mij brandschoon geschrobde kombuis uit mocht om als een blok in mijn kooi te rollen, kreeg ik nog een opdracht:

“Laat maar zwemmen, die biefstuk!”

En toen had ik dus vóór het slapen gaan nóg zes biefstukjes, met een flesje bier dat ik van de chef-kok gekregen had. Kerstmis 1965. “In de mensen een welbehagen...”? Nou, in mij zeker!

Rudy Bremer

Als taal een probleem is

Anki Boekholt geeft les aan laaggeletterden

Een boodschappenbriefje schrijven, een formulier invullen of je kind voorlezen. Je doet het automatisch. Maar voor ongeveer 1,5 miljoen mensen in Nederland is dat helemaal niet zo vanzelfsprekend. Zij hebben grote moeite met lezen en schrijven en daardoor functioneren ze minder goed in het dagelijks leven of op hun werk. Anki Boekholt uit Garmerwolde werkt op het Noorderpoortcollege en geeft daar les aan verschillende groepen laaggeletterden.

De cijfers

Van die 1,5 miljoen mensen is een deel (250.000) vrijwel geheel ongeletterd of analfabeet. Zij kunnen dus niet of nauwelijks lezen en schrijven. De overigen zijn laaggeletterd: zij hebben wel leren lezen, schrijven en rekenen, maar beheersen deze vaardigheden onvoldoende. In tegenstelling tot wat de meeste mensen denken, is het merendeel van hen in Nederland geboren. Er zijn naar schatting 1 miljoen autochtone en 500.000 allochtone laaggeletterden. In de provincie Groningen gaat het om ongeveer 45.000 mensen.

Prinses Laurentien helpt

Laaggeletterdheid is dus een groot probleem, dat des te moeilijker aan te pakken is omdat mensen zich ervoor schamen. Anki heeft wel het idee dat het werk van prinses Laurentien helpt. Prinses Laurentien is voorzitter van de Stichting Lezen & Schrijven, die het probleem bespreekbaar maakt en werkt aan oplossingen. "Mensen melden zich zelf aan voor de cursus, meer dan vroeger", is haar ervaring. De groep waaraan zij lesgeeft, is heel divers. "Er zitten mensen in die zeer laagopgeleid zijn naast mensen met een leerstoornis. Oudere mensen, die door hun ouders van school zijn gehaald - 'Kom jij maar op de boerderij werken' - maar ook jongeren die problemen hebben gehad op school. Ook het niveau is verschillend. Voor sommigen is het een probleem om post te herkennen. Wat is reclame, wat is een bankafschrift, wat moet je bekijken en wat kun je weggooiden. Een ander kan wel spellen, maar is bang spelfouten te maken. En weer een ander ziet het lezen en schrijven als een probleem, maar dan blijkt het heel erg mee te vallen als hij eenmaal aan de gang is. Wie echt goed bezig is, elke dag een kwartier oefent met lezen en een kwartier met schrijven, kan een eind komen in een jaar. Maar dat is niet

voor iedereen weggelegd."

Het is soms even diep zuchten als je begint, maar dan is het eigenlijk heel leuk, zegt Anki over het lesgeven. "Er zitten wel mensen bij die veel persoonlijke aandacht vragen. Maar het is meestal ook heel gezellig. Zo ervaren de cursisten dat ook. Het is natuurlijk vooral mooi om te zien dat mensen vorderingen maken; dat iemand die niet kon schrijven nu schrijffletters en computerletters onderscheidt en hele teksten overtypt."

Werken met handen en voeten

Stel je voor dat je in China komt; je kunt de opschriften niet lezen, de klanken niet verstaan. Dat moet ongeveer zijn wat de jonge Somaliërs ervaren uit de groep van de inburgeringscursus die Anki ook begeleidt. "Als je goed bent opgeleid, weet je hoe je een taal moet leren. Maar we hebben hier ook mensen, die door de oorlog geen of hooguit twee jaar school gehad hebben en dus in hun eigen taal ook analfabeet zijn. Dat is in het begin echt handen- en voetenwerk. Soms fungeert een andere cursist als tolk. Wat je ervaart en ziet, blijft beter hangen. We beginnen het taalonderwijs daarom met de Total Physical Response-methode. Je zegt bijvoorbeeld 'staan' of 'pak die tas' en doet dat dan ook. Stel je maar eens voor dat je zelf zo Chinees leert; de leraar uit een paar Chinese klanken en gaat staan. Na een tijdje weet je dat die klanken betekenen dat je moet gaan staan."

Al snel gaan deze cursisten stage lopen om werkervaring op te doen. Anki: "Ze komen dan soms terug met Groningse uitdrukkingen als 'goud' en 'ach mien laiverd'. Veel mannen en jongens willen graag vrachtwagenchauffeur of automonteur worden. Maar ik moet ze uitleggen dat dat niet kan. Sleutelen aan een auto gebeurt nauwelijks meer. Alles gaat tegenwoordig met elektronica en

Anki Boekholt. (Foto: Henk Remerie)

daarvoor moet je ingewikkelde handleidingen kunnen doorlezen. Dat blijkt voor de meesten niet haalbaar. Ik ben nu bezig om iemand te helpen met de opleiding magazijnmedewerker. Je komt woorden tegen als 'voorraadbestandsnauwkeurigheid'. Nou, ga er maar aan staan!"

Wilt u meer weten? Of kent u iemand die een lees- of schrijfcursus wil volgen? Neem contact op met het Noorderpoortcollege in Appingedam of Winsum. Bel 0596-692961 / 0595-441414 of kijk op www.noorderpoortcollege.nl.

Anne Benneker

Leren en illustreren

In hun werk hebben Marleen Zuidema en Tineke Meirink dagelijks te maken met lezen en schrijven. Maar wel op een heel andere manier. Marleen Zuidema is leerkracht OBS Garmerwolde groep3, 4 en 5 en Tineke Meirink is illustrator. Ze interviewen elkaar.

Marleen heeft een paar vragen voor Tineke.

Wanneer beginnen kinderen eigenlijk met lezen en schrijven?

De kinderen beginnen meestal met lezen en schrijven aan het eind van groep 2 begin groep 3. Er zijn natuurlijk uitzonderingen, maar over het algemeen...

Waar start je mee in de klas, met lezen of schrijven?

Meestal begin je al vrij snel met het aanbieden van boekjes, dit gebeurt vaak al in de thuissituatie. Het eigenmaken van leesstrategieën zoals bijvoorbeeld een boekje lezen van voor naar achter en regels lezen van links naar rechts zijn de eerst beginselen. Schrijven begint ook al vrij vroeg met verschillende tekenlijnen.

Leren ze lezen en schrijven enkel uit schoolboeken of ook op andere manieren?

Kinderen leren niet alleen uit de methode, er zijn in hun omgeving veel verschillende prikkels (denk

hierbij aan tv, boodschappen e.d.) Vanaf groep 3 heb je vaak wel een methode.

Wij gebruiken de methode 'veilig leren lezen'. De meeste mensen kennen dit als 'maan, roos, vis'. Uiteraard zijn er nu alweer nieuwere versies. Hierbij worden veel verschillende hulpmiddelen gebruikt, zoals de computer, differentiatie in verschillende werkboekjes, klik-klakboekjes, stem-pelen en de letterdoos.

Kun je iets vertellen over de term AVI-niveau's?

De term AVI is een bepaald niveau van kinderen die ze hebben op het gebied van lezen. Hierbij gaat het om het correct lezen van woorden en zinnen en het tempo. Je begint bij niveau 1 en als je helemaal op niveau zit heb je niveau 9. Dit hebben de meeste kinderen bereikt in groep 6/7.

Wordt er op de OBS Garmerwolde naast technisch goed leren schrijven ook aan creatief schrijven gedaan?

Marleen Zuidema (foto: Ad-Jan van Larsdonk)

In ons geval begint dat in groep 3, dit zit binnen de methode veilig leren lezen. In latere groepen komt het vooral in de taallessen naar voren. Meestal zijn er in het schooljaar ook projecten, en de kinderboekenweek waarbij dit tot uiting komt.

Wil je nog iets toevoegen?

Er is niet altijd een exacte leeftijd om aan te geven wanneer kinderen gaan lezen. Vaak heeft het ook niet veel nut om kinderen te dwingen om te gaan lezen, dit gaat ten koste van het leesplezier. Kinderen geven vaak zelf wel aan wanneer ze er aan toe zijn, en voor de ene zal dat 3 jaar zijn en de andere als die 6 is. Maar het komt vanzelf.

Dan heeft Marleen ook nog een paar vragen voor Tineke.

Je tekent voor verschillende methoden en hebt verschillende opdrachten, is het voor jou makkelijk om je stijl aan te passen of gebruik je vaak dezelfde stijl?

Nou, ik heb toch wel een herkenbare, eigen stijl. Het is wel zo dat ik veel met materialen experimenteer. Maar je kunt toch altijd wel zien dat ik het heb gemaakt.

Teken je voornamelijk voor kinderen of ook voor volwassenen?

Ik teken voornamelijk voor kinderen.

In hoeverre is tekst belangrijk in jouw werk?

Teksten zijn altijd het uitgangspunt voor mijn illustraties. Eerst is er tekst, of het nu om educatieve uitgaven, prentenboeken, puzzeltjes in tijdschriften of televisie gaat. En naar aanleiding van die tekst, maak ik een illustratie. Soms maakt die tekst ook deel uit van het beeld. In prentenboeken zie je dat wel. Ik vind dat mooi wanneer tekst en beeld samenkomen en

elkaar versterken.

Je hebt een boekje uitgebracht, heb je de tekst ook zelf verzonden of heeft iemand anders dat gedaan?

'Druk druk druk' heb ik zelf geschreven. Al is 'geschreven' wel een groot woord aangezien er per spread maar één regel tekst is. Maar je moet ergens beginnen. Toch ben ik meer illustrator dan schrijver. Dat heb ik wel ontdekt.

Waar haal jij je inspiratie vandaan?

Muziek. Ik luister altijd naar muziek als ik aan het werk ben. En uit de winkel van mr. en mevr. Flokstra. Al die verschillende soorten papier, geweldig. Ik zou alles wel willen kopen. Maar het komt toch meestal neer op gewoon aan het werk gaan en aldoende ideeën krijgen.

Je staat nu zelf ook voor de klas, is de creativiteit van de kinderen ook anders dan een aantal jaren geleden?

Dat zou ik niet weten, want ik ben nog maar sinds kort een bik'er (bik staat voor beroepskunstenaar in de klas). Maar de creativiteit verschilt wel veel per school. Je merkt dat op scholen waar veel aandacht is voor creatieve vakken, kinderen zich over het algemeen veel makkelijker uiten dan wanneer dat niet zo is.

Is er iets wat je heel erg graag nog een keer zou willen doen, waar je tot nu toe nog geen kans voor hebt gehad op het gebied van creativiteit?

Zoveel. Tekenen voor andere doelgroepen, animaties maken, Gouden Penseel winnen (met een Zilveren ben ik ook blij), experimenteren met druktechnieken, atelierworkshops geven (en dus een groter atelier hebben), samenwerken met mijn zus die fotografe is, een succesvolle webwinkel opzetten...ik droom nog even verder.

Marleen Zuidema en Tineke Meirink

Tineke Meirink (Foto: Karla Postma)

De Digitale wereld stap voor stap

Russisch, Grieks, Engels, Fins, Gebaren, Fries, het zijn allemaal officieel erkende talen (van Fries weet ik het niet helemaal zeker, maar daar ga ik dan nu maar even vanuit). Sms-taal is echter niet wettig erkend en lang niet iedereen weet wat het is. Gelukkig ben ik hier om u daar eens even flink wat over te gaan vertellen. Dolletjes.

Heel, heel lang geleden is sms-taal ontstaan, toen men in Nederland rond 1994 de mobiele telefoon (nog wel met antenne, maar zonder snoer) uitvond en verkopen ging. Met die telefoons kon de communicatieve mens bellen (duh) én bovendien sms'en.

sms-be-richt (het ~)

1 kort bericht verzonden met een mobiele telefoon [short message service] => sms'je

Sms'en is goedkoop (ongeveer 9 cent per sms), dus al snel werd het een enorme hype die nog steeds voortduurt.

Desalniettemin kost een sms versturen voor de minder moderne mens (of de mens met dikke duimen) behoorlijk wat moeite (met alle respect). Elk woord moet namelijk per letter worden gevormd, op elke toets staan zo'n 3 letters en door die in te toetsen wordt een woord gevormd. Juist, ingewikkeld en een hels karwei.

Zo gek is het dus niet dat er behalve de muis-arm ook al personen met de sms-duim zijn gesignaleerd (geen paniek, rust heelt alle wonden). Heuse wedstrijden worden er trouwens gehouden om te kijken wie het snelst kan sms'en.. Immers, je moet ergens goed in zijn.

Nou is er een klein probleempje. In een sms kunnen namelijk maar een bepaald aantal tekens. Meestal zo'n 160. Dat lijkt een hele hoop, maar alleen de eerste zin van dit stukje zijn het er al 175 inclusief spaties. Dus inderdaad, hele levensverhalen worden er niet per sms verzonden. Maar u begrijpt dat het niet zo gek is dat sms'ers woorden gingen verbuigen, symboliseren en verkorten om in zo min mogelijk tekens de boodschap over te brengen. En daar zijn de liefhebbers van de Nederlandse

taal niet echt blij mee, ook mijn docente Nederlands niet (hoewel zij toch een fervente sms'er is.

Ff w8en (even wachten), *frijppn* (fierljeppen), *wauto?* (waar staat de auto?), *ben boo doe* (ben boodschappen aan het doen), zijn slechts een paar voorbeelden. De echte code gek heeft voor elk cijfer een andere betekenis. *51* = je soep wordt koud en *62* = bel dringend je vader.

Maar ja, overbrengen is één, begrijpen nummer twee.

Per sms worden er relaties aangegaan *wymm?*, eveneens verbroken *goom!!*, vertelt dat *k wa ltr kom.....X* en mede gedeeld *7UV BMT!*

Het is inderdaad niet gemakkelijk om dit te lezen, laat staan begrijpen. Na een kleine steekproef in Atheneum 6 trok ik de conclusie dat de meesten sms-taal irriterend vonden, niet veel gebruikten en vaak niet begrepen (en dat doet dan Atheneum..). Als het dan al werd gebruikt dan de standaardwoorden; *hvj* (ik hou van jou), *iig* (in ieder geval) en *X* (kus).

Invmiddels zijn er voor de mens met dikke duimen verschillende oplossingen; sms'en via de computer en de mobiele telefoon met computertoetsenbord (Goeiemoggel reclame; zap rond 8 uur langs alle kanalen, dikke kans dat je deze voorbij ziet komen).

Dus dat is al één probleem minder.

De mensen met sterke vaderlandse gevoelens voor de Nederlandse taal zullen toch in hun ziel gekrenkt blijven en voor hen slechts 1 tip: GA MAILEN!

Kmoet nl nu nr de afchi, mn fam hep hongr. Over mailen zal ik u daarom de volgende keer inlichten bij 'De digitale wereld stap voor stap, deel 2'. Dolletjes.

Annemiek Havinga

Geen eelt op de vingers

'Merkwaardig,' zegt tekstschrjver en vertaler Edzard Krol. 'Als ik regelmatig hardloop, vormt zich een stevige laag eelt onder mijn voeten. Maar hoeveel uren per dag en dagen per week ik ook achter mijn computer zit, en hoeveel letters ik ook met mijn vingers tik, op die vingers verschijnt geen spoortje eelt. Dit soort werk valt niet te trainen, zo lijkt het wel.'

Edzard vertaalt vanuit het Engels, meest informatieve teksten, soms een roman, voor verschillende uitgeverij. Als tekstschrjver krijgt hij veel opdrachten voor de afdeling Communicatie van de RUG. In de beeldende kunst die hij nu en dan produceert, voert tekst eveneens de boventoon. Zo vertelt hij over een filmpje dat hij eens voor een expositie maakte: 'In dat filmpje is een Poolse vrouw te horen die een Drents gedicht voordraagt. Als je goed luistert, valt op dat ze niet snapt wat ze leest - de vrouw verstaat geen woord Nederlands, laat staan Drents. Maar op een of andere manier krijg je als Neder-

landssprekende luisteraar het gedicht toch grotendeels mee. Je snapt zo ongeveer wat ze zegt, al werkt haar niet-begrijpend voorlezen tamelijk vervreemdend.' Het filmpje laat de Poolse vrouw zelf niet zien. In plaats daarvan verschijnen flarden tekst in beeld, citaten uit de Dikke van Dale, geen Drents maar een Nederlands woordenboek. Zodra de Poolse vrouw een woord uitspreekt, zie je een uitgebreide omschrijving van dat woord op het scherm. Bij het uitspreken van het woord 'ritmie' lees je bijvoorbeeld: 'ritmie (v.; g.mv.), 1 leer van de ritmen; 2 het ritmisch-zijn, mate waarin iets ritmisch is: *de ritmie van een bewe-*

ging, van zekere verzen.' 'Op het eerste gezicht,' licht Edzard toe, 'lijkt de situatie gered: het onbegrip van de Poolse vrouw wordt opgeheven door betekenisomschrijvingen uit een officieel woordenboek. Maar o jee, de omschrijving uit het woordenboek is ingewikkeld en te lang om zo snel te lezen. Want je ziet niet één omschrijving van een woord, op het ritme van de Poolse vrouwenstem volgen de woorden elkaar in hoog tempo op en ongelezen flitsen de lange omschrijvingen uit het woordenboek voorbij.'

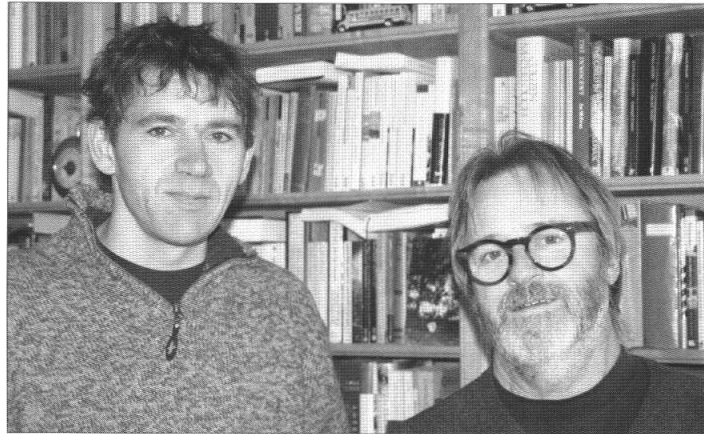
Wat wil je met zo'n filmpje?
'Ik heb er aardigheid in om spelle-

tjes te spelen met begrip en onbegrip,' vertelt Edzard. 'Onder meer omdat je, als je iets niet begrijpt, of bijna begrijpt, vaak je fantasie in gang zet om tot een soort oplossing te komen. Dat is toch verrassender dan wanneer je iets volledig begrijpt, dat gaat gauw vervellen.'

Ook als vertaler dicht hij een bepaalde mate van onzekerheid een rol toe. 'Ik durf het bijna niet te zegen, maar ik vertaal het liefst zonder dat ik het boek eerst doorlees.' En dat terwijl ik als docent vertalen altijd vertel dat je een boek eerst een of twee keer moet doorlezen, vervolgens het hoofdstuk nog een keer en dan pas aan de slag kunt gaan.

Alhoewel ik de laatste tijd eveneens geneigd ben te vertalen zonder al te veel vooraf te lezen. 'Ik wil graag verrast worden als ik vertaal,' zegt Edzard. 'Wie weet sijpelt er iets van die spanning door in de zinnen die ik produceer. En ontstaat er zo ook geen eelt in mijn hoofd.'

Ton Heuvelmans

Edzard Krol en Ton Heuvelmans. (Foto: Myla Uitham)

Niet bij de taas

Na een lange loopbaan in het voortgezet onderwijs is Ton Heuvelmans tegenwoordig full-time vertaler. Hij specialiseert zich in moderne Engelse, Amerikaanse en Canadese literatuur, en werkt thuis. Naast zijn leraarschap is hij ooit beëdigd tolk/vertaler geworden, en hij tolkt zo nu en dan nog weleens in rechtbanken. Maar de literatuur heeft zijn voorkeur, en daaraan besteedt hij de meeste tijd.

Heuvelmans heeft ooit besloten om bij het vertalen één doel na te streven: als iemand een vertaling van zijn hand leest, moet hij geen ogenblik de indruk krijgen dat het boek vertaald is. Het Nederlands moet vlot en natuurlijk lopen, en daarvoor moet je soms concessies doen aan het origineel ('de bron-tekst'). 'Als je al lezende regelmatig het origineel door de vertaling ziet heen schemeren,' stelt hij, 'dan

voel je je als lezer bij de taas genomen. Dan ga je op de verkeerde dingen letten en gooi je na een poosje het boek in een hoek.'

Op de speciale website voor vertalers speelt zich regelmatig een discussie af over hoe letterlijk of hoe vrij je moet en mag vertalen. Zoveel hoofden, zoveel zinnen. Niemand is het met elkaar eens. Ton is jaren geleden opgehouden met het aanvragen van werkbeurzen bij het Fonds voor de Letteren. 'In de jury zitten kennelijk meer preciezen dan rekkelijken, want ik kreeg vaak nul op het rekest, terwijl mijn uitgeverij dik tevreden zijn,' zegt hij. 'Er verschijnt zo nu en dan zelfs een lovende recensie in de pers, wat uitzonderlijk is in Nederland, want vertalingen worden meestal doodgezwegen of afgezekend.' Hij beperkt zich nu tot het aanvragen van 'reizende werkbeurzen'. In 2006 heeft hij vier weken ver-

taald in de Canadese Rocky Mountains. Zojuist heeft hij aanvragen verstuurd voor een verblijf van drie weken in een Huis voor Schrijvers in de Hudson Valley, en opnieuw voor iets in Canada. Nooit geschooten, altijd mis.

Hoewel hij niet rouwig is om het beëindigen van zijn leraarschap, kruipt het bloed toch waar het niet gaan kan. Tegenwoordig reist hij iedere vrijdag af naar Amsterdam om aan de Keizersgracht vertaalworkshops te geven aan de Vertalersvakschool. 'Dat is om meerdere redenen een aangename en eervolle opdracht,' meent Ton. 'Na al die jaren lesgeven, kan ik wel een verhaal vertellen. Bovendien kan ik mijn enthousiasme over het vak van vertaler op die manier overbrengen op jonge, even enthousiaste leerlingen en gezellen. Hoewel ik iedere vrijdagavond gebroken terugkeer uit het westen,

overheerst toch een gevoel van grote voldoening. Weer iets bijgedragen aan het ontwikkelen van nieuw vertaaltalent.'

Edzard Krol

Huiskamercafé
t Jopje
Kapelstraat 1
9797 PJ Thesinge
(050) 3023045

Heggesprek

Dit is 'n tweegesprek tussen Haye van den Oever en Gini Werner, burenen in de Luddestraat in Thesinge. Haye is leraar Engels aan het Ommelander College te Appingedam. Hij geeft les sinds 1974. Gini was vroeger bedrijfsjournaliste bij Elsevier Science te Amsterdam. Nu is zij freelance redactrice en bedient haar klantenkring met haar *Native-English Editing Service*.

Wat hebben deze Thesingers nog meer gemeen, behalve dan het feit dat ze burenen zijn? Qua uiterlijk zou je het nooit raden. Haye is lang, slank en liever beweeglijk. Gini is klein, rond en liever lui. Hij komt oorspronkelijk uit Harlingen maar is al ruim 30 jaar thuis in Thesinge. Zij groeide op in Nieuw Zeeland, verhuisde, via Sydney en Londen, in 1980 naar Amsterdam en woont pas sinds 2000 in Thesinge. Afzonderlijk hebben deze burenen een heel andere achtergrond. Maar, als je ze vraagt twee dingen te noemen die ze echt leuk vinden, leer je dat ze evenveel van motorrijden houden en, belangrijker voor het thema van dit nummer: ze delen een voorliefde voor en een fascinatie met de Engelse taal.

Het is zomer 2007. Gini zit in haar tuin op de schommel te genieten van de zon, haar twee hondjes en een Engelstalige thriller. In de tuin ernaast loopt Haye heen en weer zijn grasveld te maaien. Het is heet. Het gebrom van de grasmachine is rustgevend. Terwijl Haye rustig in beweging blijft, doet Gini even haar oogjes dicht tegen dat felle zonlicht. Kort erna, als Haye zijn tuinspullen opgeborgen heeft, hoort hij een bruisend geluid. Over de heg tussen de tuinen in ziet hij Gini, die heerlijk op de schommel zit te snurken.

Haye (nadert het stukje heg naast de schommel. Hij praat zachtjes): Dag buurvrouw. (Zij schrikt wakker, haar hondjes blaffen)

Gini (roept bazig naar haar hondjes): Oliver! Cleo! Houd op met dat gebèl! Wees lief tegen je buurman, anders stuur ik je naar Korea waar je op de menukaart komt te staan! (Plots zijn de hondjes stil) Nou, da's beter! And a good day to you, too, buurman.

Haye van den Oever en Gini Werner. (Foto: Myla Uitham)

H: (*lacht met haar mee*) Heb jij zin in een Engelse krant?

G: Ah, heb je de *Daily Telegraph* weer uit? Wat fijn! Ja hoor, ik lees hem graag.

H: Goed, ik zal hem even voor je pakken.

G: Straks is ook goed. Vertel me eerst, waarom lees je zo graag deze Engelse krant?

H: Doe jij dat dan niet?

G: Natuurlijk, maar voor mij is het logisch. Het is mijn moedertaal. Voor jou toch niet?

H: Ach ja, Engels voelt voor mij net zo vertrouwd. *I love the language*. En deze Engelse krant is zo veel meer informatief dan de gemiddelde Nederlandse krant. Engelse kranten hebben in het algemeen een bredere kijk op de wereld dan Nederlandse kranten, ze zijn niet zo beperkt. Dat is ook logisch als je bedenkt dat het Britse Koninkrijk, *the British Empire*, ten tijde van Koningin Victoria gigantisch groot was.

Ik ben ook gefascineerd door wat men noemt de 'realia' van het land, de praktische feitjes, alles wat er mee te maken heeft, zoals de geschiedenis, de cultuur en het zelf-beeld van de Brit, met al zijn beperkingen en gewoontes. Iedere keer als ik deze krant gelezen heb, kom ik tot de conclusie: een heerlijk vakantie-land, maar ik zou daar niet willen wonen!

G: Ha! Ik zou Thesinge ook niet willen ruilen. Maar waar komt jouw taalpassie vandaan?

H: Op school was ik nogal goed in Engels, jij ook zeker? (*Zij knikt*) En als je goed in iets bent, dan gaat het leren vanzelf. Het werd dus voor mij een makkelijke keus om Engels te gaan studeren. Ik heb mijn scriptie gewijd aan de Britse legerofficier/geheim agent T.E. Lawrence, vooral aan zijn prachtige boek *The Seven Pillars of Wisdom*. Ken je het?

G: Jawel, maar heb 't nooit gele-

zen. Lawrence ken ik meer vanuit de film uit de jaren 70, met Peter O'Toole in de hoofdrol, roekeloos rijdend op z'n motor of op een wilde kameel...

H: *Lawrence of Arabia*, ja! Die film heeft zo'n indruk op me gemaakt en heeft zeker een rol gespeeld in de keuze van mijn scriptie. Ach, Engels, je raakt nooit uitgeleerd.

G: Daar zeg je wat. Ik ben het zelfs weer gaan studeren en volg nu een cursus bij het Instituut voor Tolken en Vertalers in Utrecht om mijn *editing skills* op te poetsen.

H: Klinkt heftig! Maar, als ik vragen mag, wat betekent *Native-English Editing Service*? Ik bedoel, wat doe je precies voor werk? En waarom noem je jezelf geen vertaalster?

G: (*lachend*) Omdat ik dat niet ben. Vertalen kan ik niet! Het is echt vakwerk, bestemd voor specialisten, die net zo kundig in de brontaal als de doeltaal zijn en (*ze overdrijft haar Engelse accent*) zoals je hoort, beheers ik de Nederlandse taal niet zo goed. Nee, ik richt me liever op het redigeren van teksten geschreven in het Engels door mensen voor wie het geen moedertaal is. Een goede schrijver of vertaler heeft mij niet nodig. Maar volk, dat niet zo thuis is in het Engels – zoals sommige studenten, academici of zakenlui – kunnen af en toe een *native-speaker* wel nodig hebben. Dan geef ik ze graag een *helping hand* met het aanbrenen van de *finishing touches* aan hun teksten.

H: Probeer jij er dan altijd perfect Engels van te maken?

G: Nee joh, vaak is dat niet aan de orde. Ik haal alleen de storingen eruit, de rest laat ik staan. Onveranderd dus. Stel, dat jij een brief hebt geschreven aan je nichtje in Canada. En bedenk eens, bij het corrigeren van jouw brief, dat ik jouw eigen stijlfoefjes eruit zou halen om 'perfect English' te ma-

ken. Wat dan zou overblijven is niet meer van jou, maar iets wat ik nagekauwd heb tot nauwkeurigheid en dat is niet de bedoeling! Ik moet niet alleen de tekst respecteren, maar ook de gevoelens van de auteur. 't Is een boeiende uitdaging, vind je niet, zo keurig te moeten omgaan met taal?

H: Zolang je er lol aan hebt! Maar ja, je praat zo enthousiast over je werk, het lijkt alsof je van je hobby je beroep hebt gemaakt.

G: Dat klopt! Ik heb het geluk, dat ik met mijn moedertaal mijn brood kan verdienen en dat is hemelslekker. Maar dat doe jij toch ook, in jouw beroep als docent Engels?

H: (*veegt een sprietje gras van zijn mouw af*) Dat klopt. Het is mijn hobby ook, want als ik *in the mood* ben, schrijf ik Engelstalige *poetry*. En de *Daily Telegraph* is een heerlijke bron van leuke teksten en wetenswaardigheden voor in de klas.

Maar goed, ik zou uren door kunnen kletsen in dit heggesprek van ons, maar ik moet verder klussen. Prettige middag nog!

G: Insgelijks en *don't work too hard!*

H: *Don't worry, I won't*. Maar nu eerst, buurvrouw, zal ik de krant voor je halen.

G: Dank je, buurman, da's heel erg lief van je.

Voordat Haye terug is met zijn opgerolde krant, knijpt Gini haar oogjes dicht en is zij snel weer teruggevallen in snurkstand. Haye geeft de krant aan hondje Oliver die het netjes op de voeten van zijn bazin dumpt. Het andere hondje, Cleo, dat jaloers is op de aandacht die Oliver kreeg, begint gefrustreerd aan de pagina's te scheuren. Eindelijk doet Oliver ook mee aan het spel en voordat je het weet, liggen beide kleine hondjes diep te rommelen in een overheerlijk nest van Engelstalige woorden.

Gini Werner en Haye van den Oever

Puzzelen met woorden

Interview met een tekstschrjver

Misschien kent u Anne Benneker van de stukjes die zij al jaren met enige regelmaat voor onze krant schrijft. In 1982 kwam ze samen met haar man Wim aan de L. van der Veenstraat in Garmerwolde wonen. Daar wonen ze nu nog met jongste dochter Charlotte (16) die in de vijfde klas van het Praedinius Gymnasium zit. De twee andere dochters Suzan (22) en Pauline (20) hebben het ouderlijk huis inmiddels verlaten. De eerste studeert medicijnen in Amsterdam, de tweede pedagogiek in 'Stad'. Wim is als huisarts werkzaam in het Gezondheidscentrum Lewenberg. Anne werkt parttime bij het bureau '&Teksten' in Groningen dat deel uit maakt van een media-adviesbureau. De resterende tijd besteedt ze aan haar gezin, aan lezen, sporten en aan de Plaatselijke Commissie van de kerk van Garmerwolde. "Ik houd van puzzelen met woorden", vertelt Anne. "Dat je met niets begint, en dat er dan toch een verhaal uitkomt met een kop en staart. Het leuke van mijn werk vind ik ook dat je uiteindelijk een tastbaar product in handen hebt, een krant, een magazine of een folder."

Anne Benneker. (Foto: Suzan Benneker)

Wat doet een tekstschrjver precies?

"Als tekstschrjver moet je voor een breed publiek over allerlei onderwerpen een toegankelijk artikel kunnen schrijven. Een tekstschrjver schrijft in opdracht. Je gaat dus eerst overleggen met die opdrachtgever. Wat moet er geschreven worden, voor wie is de tekst bedoeld. Is het voor een krant, een folder of een website? Het ene onderwerp ligt je natuurlijk beter dan het andere, maar altijd zul je je als tekstschrjver goed in het onderwerp moeten verdiepen. Als tekstschrjver ben je de 'spreekbuis', geen 'kritische journalist'. Je vertelt wat jouw opdrachtgever aan zijn doelgroep wil vertellen. Daarbij moet je de 'rode draad' van het onderwerp zien te pakken. Je moet dan wel eens sturen.

Als iemand bijvoorbeeld een heel technisch verhaal vertelt moet je je wel afvragen of de lezer daar iets mee kan. Het is ook je taak om bestaande teksten te verbeteren en ideeën aan te dragen. Als de tekst klaar is, stuur je hem aan de opdrachtgever."

"Of er wel eens een tekst compleet wordt afgekeurd? Nee, dat niet. Maar na overleg wordt er soms nog wel wat bijgesteld of gecorrigeerd. Als mensen hun eigen woorden opgeschreven zien, komt dat soms toch anders over dan ze het bedoelen."

Wat schrijf je zoal?

"&Teksten heeft met verschillende opdrachtgevers te maken. Daaronder zijn veel gemeenten die begrotingen of andere ingewikkelde zaken onder de aandacht van hun burgers willen brengen. Zo hebben we de laatste tijd een aantal kranten over de nieuwe

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) geschreven. Daarnaast verzorgen we tal van uitgaven op uiteenlopend gebied, van toeristische uitgaven tot een krant over de jaarlijkse HT-race, de sloepenrace van Harlingen naar Terschelling. Van de Handdruk, het blad voor de vrijwilligers van het UMCG, tot een krant voor Hortus Haren.

Een paar keer per jaar verzorgen we ook een congreskrant op locatie, zoals pas nog in Zeeland. We verslaan dan een congres, compleet met fotoreportage en sfeerartikelen. De congresgangers vinden die krant de volgende ochtend op hun deurmat. We hebben altijd wel met deadlines te maken, maar meestal zit er nog wel een beetje rek in. Maar bij een congreskrant werken we met een hele ploeg tot diep in de nacht door om de deadline te halen. Dat is echt spannend!"

Wat vind je het leukst aan je werk?
Anne heeft plezier in haar werk, zegt ze. En ze vindt het leuk om mensen te interviewen. Bijvoorbeeld de vrijwilligers van het UMCG die ze spreekt voor de Handdruk.

"Dat zijn heel uiteenlopende mensen, elk met een eigen verhaal. Wat hen bindt is dat ze vrijwillig zorgen voor 'de franje aan de zorg'. Zij maken het verblijf in dat immense ziekenhuis een beetje aangenamer voor patiënten en bezoekers." Desgevraagd zegt Anne dat ze geen ambitie heeft om ooit een boek te schrijven. Dat is niet 'haar stijl'. "Tekstschrjven geeft me voldoening; het is een creatief beroep, waarin ik iets kan doen met mijn liefde voor taal."

Henk Vliem

Oliebollen
Guikema-
Riddering...

Lekker de lekkerste!

www.gebakkraam.nl

Draaiorgels - oliebollen - poffertjes

- VORMGEVING
- DRUKKERIJ
- UITGEVERIJ

Ruime collectie familiedrukwerk
Ontwikkelen en drukken
van visitekaartje tot complete huisstijl
Textieldruk, zwartwit- en kleurkopieën
Boeken, programmaboekjes, gidsen,
periodieken, flyers etc.

Kom eens langs voor een vrijblijvend advies.
Ideeën uitwisselen kan verfrissend werken

- Rijksweg 83
- 9791 AB Ten Boer
- (050) 3021715
- info@bluemule.nl

Al meer dan 15 jaar
een begrip in Ten Boer
en vër daar buiten!

Tekst & verwerken

Sinds de computer zijn intrede deed in onze huishoudens en op het werk, is tekst verwerken een peulenschil geworden. En de wereld een stuk kleiner. Stuurde ik vroeger een brief met van dat ultradunne luchtpostpapier naar mijn vriendin aan de andere kant van de wereld, dan was ik blij als ik twee of drie weken later antwoord van haar kreeg. Ik schreef voornamelijk over belangrijke gebeurtenissen en hoofdlijnen. Tegenwoordig mail ik haar 's ochtends onder de koffie even en vertel wat er vandaag bij mij op het menu staat en dat ik een pesthumeur heb. Soms komt een uurtje later het antwoord al binnenrollen en wordt ik alweer een stuk vrolijker. In het begin was dat bijzonder. Nu is het alweer heel gewoon en staat niemand er lang bij stil. Alleen als er een stroomstoring is of computerpech, realiseren we ons ineens weer dat er ooit een tijd was waarin alles anders was.

Wereld open

Er is een wereld voor ons opengegaan. Informatie opzoeken, gezellig kletsen (chatten), ervaringen delen; het kan allemaal en met iedereen over de hele wereld. Ik heb mijn neef in China al een half jaar niet meer gesproken, maar weet precies waar hij woont, welke vrienden hij heeft en welke reises hij maakt. Elke twee weken stuurt hij een vaste vrienden- en familiekring fantastische verhalen en prachtige foto's. Weet je meteen hoe het leven in China er zo'n beetje uitziet en je leert tegelijk iets over bv. de economie, de mentaliteit en cultuur van het land en zijn inwoners.

Mijn dochter in "Stad" weet mij soms eerder op de hoogte te brengen welke potjes er in Thesinge ter wereld zijn gekomen, dan ik het zelf weet.

En dan hebben we het nog niet eens gehad over de levendige handel die via internet tot stand komt!

Bloggen: blog, blogde, geblogd?
De dikke Van Dale (althans die van mij) kan ik er niet op naslaan, die kende dit woord toen nog niet. Wikipedia (ook al via internet) vertelt er het volgende over:

Een weblog (in het Engels een "blog"), is een website waarop regelmatig - soms meermalen per dag - nieuwe bijdragen verschijnen. De informatie wordt chronologisch weergegeven (op datum). Wie een weblog opent, ziet allereerst de recentste informatie. De auteur (blogger) van zo'n weblog biedt een logboek van informatie, dat hij wil delen met zijn publiek, de bezoekers van zijn weblog.

Meestal gaat het om tekst, maar soms ook om foto's (fotoblog), video (vlog) of audio (podcast). Weblogs bieden hun lezers de kans om - al dan niet anoniem - reacties onder de berichten te plaatsen. Weblogs zijn ontstaan naar aanleiding van het op natuurlijke wijze "online dagboeken," die mensen vanaf 1994, (na het http protocol) begonnen bij te houden. Het eerste Nederlandse weblog dateert van 1999.

Ook in Thesinge

Wie veel baat heeft gehad bij de bloguitvinding is Aly Pepping uit Thesinge.

In de zomer van 2006 zou zij geopereerd worden aan haar knie, die versleten was.

Omdat ze nogal opzag tegen de operatie, besloot ze op internet op zoek te gaan naar ervaringen van anderen. Die kon ze echter niet vinden, maar ze dacht wel: als ik er naar op zoek ben, zijn anderen dat misschien ook wel. Dus begon ze haar eigen weblog, waarop ze een dagboek bijhield van 20 weken vóór tot 20 weken na de operatie.

Het is de start van een serie artikelen over de beperkingen van een versleten knie, de operatie die dichterbij komt, het zoeken naar informatie en de revalidatie erna.

Al bloggende schijft ze haar angst weg en als het zover is, is ze helemaal klaar voor de operatie.

Er komen veel reacties op haar stukjes en zo blijken ook anderen er wat aan te hebben; het mes snijdt dus aan twee kanten. Eén

mevrouw vindt dat ze door Aly's artikelen beter voorbereid op het spreekuur van de orthopeed zit en zo de juiste vragen stellen kan. Als na een half jaar de knie klaar is, droogt het nieuws op. Aly is er zelf ook klaar mee. Toch blijven de reacties komen. Ze besluit de weblog voorlopig in de lucht te houden en een boekje te maken van alle artikelen, dat ze in eigen beheer uitgeeft.

"Stilstaan bij een nieuwe knie" heet het boekje en het is voor iedereen die wil weten hoe het is om een knieprothese te krijgen.

Zelf vind ik het vooral een leuk en zeer leesbaar boek, met veel herkenbare dingen waar iedereen wel eens mee te maken krijgt of van gehoord heeft.

Het boekje is net uit en kost 9,80 euro, wie belangstelling heeft kan bij Aly Pepping terecht.

Waar een weblog allemaal toe kan leiden!

Susan de Smidt

www.knieblog.nl
pepping@xs4all.nl

Mijn waardering is groot voor de wijze waarop iedereen - en met name de jeugd van circa 12 tot 16 jaar - zijn/haar steun heeft betuigd tijdens mijn verblijf in het ziekenhuis en ook thuis. Hartelijk bedankt.

Willem

We zien jullie oudejaarsnacht graag om ongeveer half een in café Jägermeister om - net als vorig jaar - samen het nieuwjaar in te wijden.

Tevens wensen wij iedereen een gelukkig en gezond 2008.

Willem en Hennie

Con Anima

Op zondag 23 december kunt u genieten van een sfeervol kerstconcert in de historische kloosterkerk in Thesinge. Het koor Con Anima uit Beijum voert vier- tot zesstemmige werken uit van o.a. Francis Poulenc, Daan Manneke, Johann Sebastian Bach, Thomas Tallis en Johannes de Cleve. Naast ingetogen religieuze liederen staan er ook uitbundige Engelse carols en vrolijke lichte muziek op het programma. De 20 vrouwen en mannen van Con Anima, aangevoerd door dirigent Cees Leurs, zingen deels a capella en deels met orgelbegeleiding. Daarnaast zal ook het publiek worden ingeschakeld bij een of meerdere kerstliederen. In de pauze van het concert wordt er koffie en thee geschonken. Na afloop wordt er nagepraat in het nabijgelegen huis-kamercafé t Jopje.

Het concert begint om 15.00 uur en duurt ongeveer anderhalf uur inclusief pauze. De toegang bedraagt € 5, consumptie inbegrepen. Kinderen beneden de 12 betalen € 2,50.

Meer informatie over het koor kunt u vinden op www.conanima.nl.

Al sinds 1964 uw betrouwbare specialist in nieuwbouw, verbouw, uitbreiding en onderhoud

steha gecertificeerd

hoofdaannemer

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en infrabedrijven

Oude Rijksweg 11 - 9798 PA GARMERWOLDE

T. (050) 541 65 01 - F. (050) 541 92 68 - www.havenga.com - info@havenga.com

HAVENGA
BOUW v.o.f.

De koffiemorgenboom

In 1988 kreeg dominee de Vries een lumineus idee. Zij was een dominee die niet op eenzame hoogte vanaf haar kansel neerkeek op haar gelovige onderdanen, nee, zij was een mens tussen de mensen en altijd in de weer om het iedereen naar de zin te maken. Vol ideeën over hoe ze de wereld, en vooral haar naaste omgeving, een stukje prettiger kon maken, zoals bv. voor de bewoners van Garmerwolde en Thesinge. En zo ontstond het idee van een koffiemorgen, te houden in Kerkhörn. Gewoon, gezellig koffie-drinken voor iedereen die daar behoefte aan had.

Het koffiemorgenzaadje (Caféa mane) dat dominee de Vries pootte, ontsproot in de vruchtbare bodem van Garmerwolde en ontvouwde haar pracht. Het boompje bleek 2-huizig te zijn, want alras voegden zich enkele mannelijke loten bij het vrouwegezelschap. Het was tevens zeer levensvatbaar, want dankzij de goede zorgen van dominee de Vries groeide het uit tot een volwassen exemplaar met een bloeiende kroon.

Toen dominee de Vries het na 50 keer verzorgen tijd vond worden voor haar welverdiende pensioen, droeg zij haar troetelboom over aan vier vrouwen. Met veel aan-

dacht en liefde probeerden zij deze erfenis in leven te houden. De koffiemorgenboom werd ouder en sommige takken lieten los van haar stam of hadden specifieke zorg nodig. Maar iedereen weet dat een boom daardoor meer zon kan opvangen en dus staat ie nog altijd fier overeind, daar in die vruchtbare klei op het pittoreske kerkhof van Garmerwolde. Vandaag (donderdag 29 november 2007) voor de **150e** keer! gekoesterd en vertroeteld door iedereen die zich verbonden voelt met onze Koffiemorgenclub.

Winy Remerie

We proosten op een feestelijke 150e koffiemorgen. (Foto: Winy Remerie)

Kerstdienst Thesinge en Garmerwolde

Aan beide diensten zullen (ex) dorpsgenoten, of anderen die nauw bij de dorpen betrokken zijn een bijdrage leveren. In Thesinge zijn dat: Mieke Zijl, Tim van der Belt, Mieke van 't Hoog en Jacob Holwerda. Muziek: De Bazuin, Sanne Werkman en Roelie Karsijns.

In Garmerwolde: Dick Rezelman en Anne Benneker. Muziek: Gemengd Mannenkoor Garmerwolde, Sanne Werkman, Judith Tuinstra en Roelie Karsijns, dhr. G. Wiekkel en Dhr. P. Ettema. Zie voor aanvangstijden de kerkdiensten in deze krant.

Bij Fredje

Slepen?

Ja, jongelui, vroeger werd er in de oudejaarsnacht in onze dorpen 'gesleept'. Dat was een eeuwenoude traditie die in onbruik is geraakt, hoewel sommigen daar niet rouwig om zullen zijn.

Vroeger stak ieder jaar in de Joeltijd - van Kerstmis tot Driekonin-gen - het heidense geloof de kop op dat de zielen van de overledenen door de lucht vlogen. Dat eeuwenoude geloof vergrootte de angst die de mensen in deze donkere, troosteloze dagen toch al voelden.

Tijdens die 'Wilde Jacht', waarin zielen, heksen, ongedoopte kinderen en zelfs vrijmetselaars langs het firmament joegen, was het raadzaam om binnen te blijven, om alles wat los op het erf lag op te bergen, en zo weinig mogelijk werk te verzetten. Later heeft dat geleid tot wat wij nu 'kerstvakantie' noemen. Stoere mannen waagden zich wel naar buiten en probeerden met veel lawaai uit geweren en kanonnen de geesten te verjagen. In onze tijd heeft dat alles zich geconcentreerd in de oudejaarsnacht, en

zijn de wapens vervangen door vuurwerk en carbid.

Om de geesten te tarten, sleepten jongens in de oudejaarsnacht alle 'tilbare waar' (klompen, kruiwagens, regentonnen) naar het dorpsplein of zetten een boerenkar schrijlings op het dak van de school. Dat soort bravoure hielp ook de geesten te verjagen, en bovendien had je nog eens een verzetje. Slechts zelden sloeg deze traditie door in een volksgericht of in ordinair vandalisme, waarbij Koning Alcohol een beslissende rol speelde.

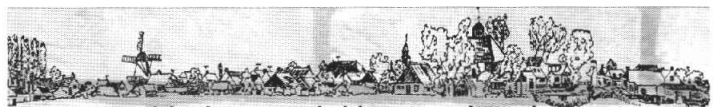
Op Nieuwjaarsdag volgde dan de traditionele rondgang van de burgerij door het dorp om de ravage in oenschouw te nemen. Volgend jaar rond deze tijd zal Fredje zich verdiepen in de vraag waarom het traditionele slepen is verdwenen uit onze dorpen.

Fredje Bouma

Flokstra Groningen

Materialen voor kunstenaars

FLOKSTRA GRONINGEN STOELDRAAIERSTRAAT 35, 9712 BV GRONINGEN 050 3132453

Het bestuur van Stichting Dorpshuis Thesinge presenteert met trots het nieuwe Dorpshuis

TREFPUNT

VEUR ELK EN AIN, DEUR ELK EN AIN

dat dankzij aller inzet tot stand is gekomen

Feestelijke opening op vrijdag 21 december 2007

Oud & Nieuw vier je in:

..... Garmerwolde!

Ook dit jaar weer volop activiteiten

Rond de kerst zal er huis aan huis een flyer in de bus komen waarin de Garmerwolders opgeroepen worden om met Oud & Nieuw toch vooral lekker het huis uit te komen omdat er in het dorp zoveel leuk te doen is. Met voor elk wat wils. Dus of je nou gewoon je handen wilt warmen, wilt swingen, bijkletsen of Grijp je kans!

Kloksmeren

De beierende kerkklokken van de kerk in Garmerwolde luiden het nieuwe jaar in. Een oude traditie in ere hersteld: kloksmeren. Een kwartier na de jaarwisseling laten we de kerkklok in de toren luiden, waarbij volgens oud gebruik de omstanders de luiders voorzien van een borrel: het smeren. Zin om mee te doen? Je bent van harte welkom van 00.15 tot 00.45 uur. De borrel staat klaar!

Nieuwjaarsvuur

Het vuur gaat definitief door, er is inmiddels toestemming van de gemeente. Ook het zand om de vuurplaats af te dekken is al geregeld. Voor de brandbare materialen geldt hetzelfde als in voorgaande jaren: alleen onbehandeld hout en snoeiafval. Dus zeker geen: geverfd, gelamineerd, geïmpregneerd of anderszins behandeld hout. De inlevtijden zullen nog bepaald worden. Alleen in Garmerwolde wordt het hout opgehaald. Het hout moet dan op zaterdag 29 december voor 13.00 uur bij de weg worden gezet. Thesinge zal het hout moeten brengen. Ruimschoots op tijd zal er nog een flyer door het drop verspreid worden met daarop het hoe en wat.

Nieuwjaarsreceptie

De stichting Dorpshuis Garmerwolde heeft voor 1 januari 2008 tijdens haar Nieuwjaarsreceptie (nieuwjaarsnacht dus) in Dorpshuis De Leeuw, de band 'Monday' gecontracteerd. De band 'Monday' komt uit Groningen. De band bestaat uit vier man en een vrouw. Ze spelen alles, vanaf de jaren '60 tot nu. Van 'Born to be Wild', 'Allright now' tot en met Anouk. Voor jong en oud dus. De band is nadrukkelijk gevraagd om dansbare nummers te spelen. Het dorpshuis gaat open om 00.30 u en de band begint niet lang daarna te spelen.

Café Jägermeister is open

Om 00:30 uur is café Jägermeister geopend om samen het nieuwjaar in te wijden.

Elke Garmerwolder kan de jaarwisseling dus beginnen met een 'gesmeerd' rondje dorp.

Henk Vliem

en in: Thesinge!

Kloksmeren

Nieuwjaarsnacht van 00:00 tot 00:45 uur is het kloksmeren in de Kloosterkerk. U bent welkom om een slokje te komen nemen.

Dorpshuis open

Zoals elk jaar is ook dit jaar het dorpshuis op nieuwjaarsnacht weer geopend van 00:30 tot ongeveer 03:00 uur om elkaar het beste te wensen. Het eerste drankje wordt u aangeboden door Dorpsbelangen.

Menco van der Berg

Bezinning

Nog even en het is al weer Nieuwjaar
En kunnen we weer proosten met elkaar
Het is de tijd nu voor bezinning
Bracht het voorbije jaar u een verlies of juist een overwinning
Kon dit jaar u wel bekoren
Of hebt u iets wat dierbaar was verloren
Ging het u voor de wind of moest u er soms tegen in
Was alles naar wens in uw gezin
Het hangt vaak af van de omstandigheden
Een tegenslag kan niet altijd vermeden

Hoe zullen we het in het Nieuwe jaar gaan doen
Doen we het rustig aan of geven we hen van katoen
Blijven we gezond of worden we soms ziek
Hoe staat het met de wereldpolitiek
Van vrede op aarde komt niet veel terecht
Het mensdom is daarvoor schijnbaar te slecht
De wereld is nog vol kabaal
Gevochten wordt er nog steeds massaal
Honger heerst nog in de derde wereldlanden
De rijke landen zullen zich er niet aan branden
Liever dan voedsel werd wapentuig gezonden
Waardoor weer velen daar hun einde vonden

Met het milieu gaat het ook niet bijster goed
Niemand weet precies hoe of het daarmee verder moet
Klimaatverandering gaat daarmee ook gepaard
Het poolijs smelt in sneltreinvvaart
De waterspiegel gaat daardoor omhoog
Houden wij wel onze voetjes droog?
Veel natuur gaat ieder jaar verloren
En kan op lange duur het evenwicht verstoren
Hoe alles in de toekomst zal verlopen
We zullen er het beste maar van hopen

We kunnen er ook niet dagelijks bij blijven staan
Dan is het met ons welzijn gauw gedaan
Laten we proberen er het beste van te maken
Rustig doorgaan met de aan ons vertrouwde zaken
Gaat het soms wat minder fijn
Bedenk na regen komt weer zonneschijn
Begin de dagen welgemoed
Het komt dan met ons allen best weer goed
Tenslotte wens ik jullie altegaar
Een vrolijk Kerstfeest en een goed Nieuwjaar

Jan Wolt, oktober 2007

“De Soos”

De klaverjasavond in december heeft de volgende uitslag opgeleverd:

1. Henk Vliem 5379
2. Bert Buringa 5116
3. Riëtte van der Molen 5019
4. Jo Reinders 4801

De feestelijke afsluiting van het kaartjaar is op dinsdag 8 januari 2008. Deze avond zal tevens de kaartkampioen 2007 bekend worden gemaakt. Nieuwe leden zijn van harte welkom.

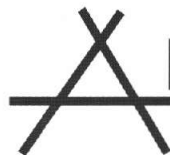
haarstudio
solitaire

Ten Boer

Wigboldstraat 6 - Ten Boer

Dames &
Herenkapper
mèt afspraak!
(050) 3022151

LEVERING en/of
INSTALLATIE

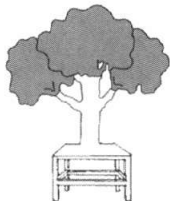

BURINGA

sanitair en verwarming

Dorpsweg 28 - 9798 PE Garmerwolde
T (050) 5493950 - M 06 53729369

HR-ketels
scherp geprijsd

Eerlijk Hout

Meubelmakerij

Gespecialiseerd in
boekenkasten & tafels
Antiekrestauratie & meubelreparatie

Bezoek op ma. t/m vr. na (tel.) afspraak
zaterdags bent u de gehele dag welkom

Dorpsweg 58 - 9798 PG Garmerwolde
T (050) 5494580 - F (050) 5494579

Administratie- **Ritsema**
& belastingadviesburo

Uw adres voor:

financiële
administratie
&
jaarverslagen
&
aangifte
Inkomstenbelasting

Luddestraat 6
9797 PM Thesinge
T (050) 3021319
F (050) 3021182
M 06 51533772

CREM

voor cadeaus
huishoudelijke artikelen
speelgoed en
kinderboeken

CREM

Winkelcentrum
Lewenborg

Telefoon (050) 541 40 40

Dietvorst
Bedum

Stationsweg 1, (050)-3012300

**De witgoed-
elektro specialist.**

Reparatie van alle merken
wasautomaten en drogers,
koelkasten, diepvriezers
en andere elektrische
huishoudapparatuur.
Ook voor inbouwapparaten.

Riolservice
VAATSTRA B.V.

- riool ontstopping
- riool reiniging
- camera-inspectie
- riool inventarisatie
- complete aanleg
- service en onderhoud

Verbindingsweg 19
9781 DA Bedum

T (050) 301 2832

F (050) 301 0625

E vaatstra@vaatstra.nl

I www.vaatstra.nl

VISHANDEL

Smit

LEVERANCIER GROOTKEUKEN EN HORECA

Lamsoor 11
9738 AL Groningen
www.vishandelsmit.nl

Telefoon : 050 - 5496150
Fax : 050 - 5496151
Email : info@vishandelsmit.nl

NIJDAM
HOUTMARKT

NIJDAM
KEUKENS & VLOEREN

NIJDAM
WOONWINKEL

050 - 5416135

050 - 5498416

050 - 5490789

www.nijdam.nl - NIJDAM sinds 1972

Peru: een geweldige ervaring (vervolg) - met het zevende wereldwonder!-

Vrijwilligerswerk

De tweede dag in Cusco werd ik voor het eerst meegenomen naar mijn vrijwilligerwerk. Ik had het mij allemaal heel arm en vies voorgesteld, maar dat viel gelukkig mee. Het viel me op hoe schoon het was. De meisjes sliepen ongeveer met zijn achten op een kamer, maar het zag er nog redelijk gezellig uit. Iedereen had fleurige dekens op het bed en de kamers werden nog een beetje gezellig gemaakt met knutselspulletjes. Ik dacht dat ik kon helpen met huiswerk, maar over het algemeen hadden de meisjes bijna nooit huiswerk omdat een groot gedeelte van hen helemaal niet naar school ging.

Elke dag heb ik mij dan maar op mijn creatiefst proberen te laten zien. Vooral heel veel spelletjes doen, toneelstukjes maken, liedjes zingen, knutselen enz. Uiteindelijk was het geweldig om met een aantal meiden een band op te bouwen, maar zes weken zijn wel veel te kort. Ik heb mij wel een aantal keren afgevraagd wat het nut was van dat ik daar zat. Een band op bouwen met een aantal meiden en dan vervolgens na zes weken weer vertrekken, wie heeft daar nu wat aan... Zij in ieder geval niets! Ook waardering van de vrouwen die daar werkten, had je als vrijwilliger allerm minst. Je had het idee dat je dit werk deed om het iedereen, waaronder ook deze vrouwen, wat aangenamer te maken. Maar ze keken niet op of om naar je. Je moest het allemaal zelf maar uitzoeken en een bedankje kon er ook niet echt vanaf.

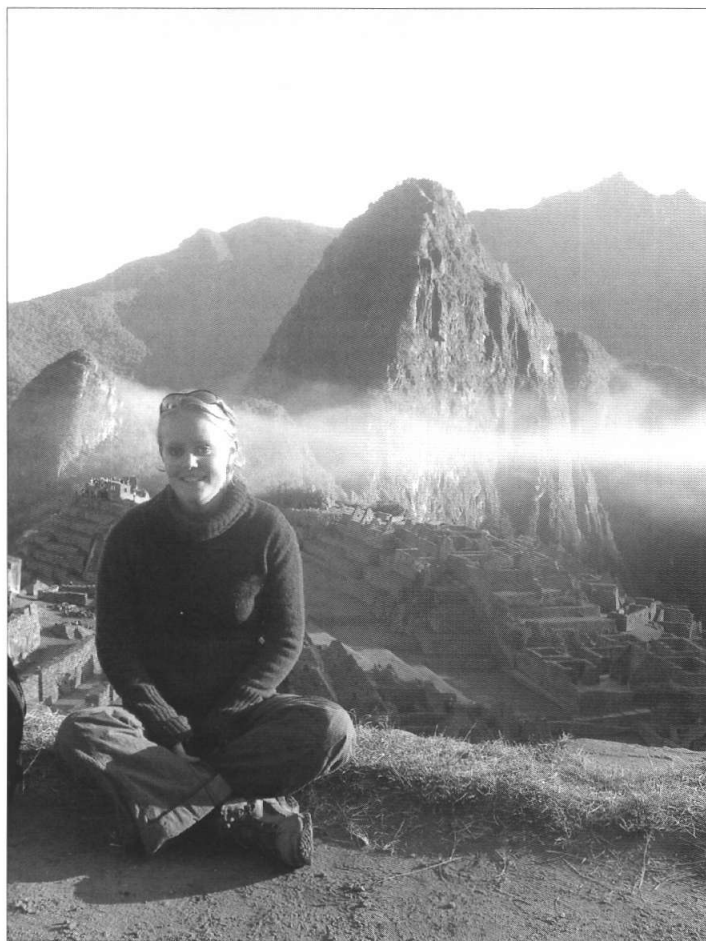
De mensen

Ondanks dat het vrijwilligerswerk niet helemaal was wat ik ervan verwacht had, heeft dat mijn tijd in Peru zeker niet beïnvloed. Ik heb daar écht de tijd van mijn leven gehad. Alles was geweldig: de Peruaanse bevolking, de natuur, de buitenlandse mensen die ik ben tegengekomen, de uitgaansmogelijkheden. Het grootste verschil tussen Nederland en Peru, en daarmee het allermooiste aan mijn reis, zijn de mensen. De mensen zijn daar zo gastvriendelijk en geïnteresseerd. Hier in Nederland mis ik het echt wel dat je niet lekker op de Grote Markt kan gaan zitten en met allemaal verschillende mensen kan praten. Daar zat je nog geen vijf minuten op de Plaza en had je meestal al wel met een aantal mensen gepraat, van heel jong tot heel oud. Naast de mensen is de natuur daar echt indrukwekkend. Geweldige bergen, ontzettend mooie ruïnes. Een van de

mooiste dingen die ik heb gedaan was de Salkantay trek. In vier dagen naar Machu Picchu wandelen, waarbij je op 3650 meter hoogte in een tentje met -5 graden moest slapen, de dag erna een pas over moest steken waarbij het hoogste punt op 4600 meter lag en daarna alleen maar afdalen zodat je ook nog door de jungle loopt, met allemaal bananenbomen, limabomen enz. En dan de laatste dag van de trek Machu Picchu mag bezoeken! Geweldig!

Op reis

Niet alleen heb ik door het zuiden van Peru gereisd met twee andere Nederlandse meisjes, waarbij ik naar het hoogst bevaarbare meer ter wereld ben geweest, in de jungle, in de woestijn, bij de Nasca lijnen en tussen de pinguïns, dolfijnen en zeeleeuwen heb gevaren, ook ben ik nog in Bolivia en Chili geweest. In Bolivia ben ik naar de hoofdstad La Paz en naar Salar de Uyuni geweest, een immens grote zoutvlakte. La Paz was de enige plek waar we toch eigenlijk al vrij snel weer weg wouden. Overal kwamen angstige mensen op ons af die ons dringend verzochten heel goed op onze spullen en vooral op onszelf te passen. Toeristen die vertelden dat ze 's nachts in een taxi beroofd waren en dat vrienden van hen met messen bewerkt waren. Mensen die vertelden dat de week daarvoor nog een toerist vermoord was. Genoeg reden voor ons om maar één dagje in La Paz te blijven. Chili was eigenlijk alleen maar om door terug te reizen naar Peru. Ook al ben ik maar twee dagen in Chili geweest, het verschil tussen Chili en Peru en Bolivia was goed te merken. Chili is veel ontwikkelder. De mensen kleden zich er modern en de prijzen liggen een heel stuk hoger in vergelijking met Peru en Bolivia.

Jantine Zijl (uit Thesinge en nu studente in Groningen)

Op grote hoogte

Een van de weinige dingen die ik niet mis aan mijn reis is de koude douche en de kou. De meeste mensen hebben het idee dat ik drie maanden in de zon heb gezeten. Nou, de dagen waarin ik in een korte broek heb rondgelopen zijn op één vinger te tellen! Overdag in Cusco was het rond de twintig graden, maar zodra de zon verdween werd het er koud! 's Nachts was het rond het vriespunt en ze hebben daar eigenlijk nergens verwarming. Om mij 's nachts een beetje warm te kunnen houden sliep ik met sokken, een broek, een hempje, een pyjama en een trui. En elke ochtend viel het ook wel weer tegen als onze elektrische douche niet functioneerde zoals het zou moeten. Oftewel bijna elke ochtend stonden we onder een koude douche. Ook ben ik het na een tijdje in Peru meer gaan waarderen dat Nederland zo plat is. Het appartementje waar ik zes weken in gewoond heb lag vrij hoog en was amper met een taxi te bereiken. Voordat je er was, moest je een heleboel trappen lopen. En op een hoogte van 3300 meter, waar de lucht heel ijl is, kost je dat wel veel moeite. Maar dat heeft ook zijn voordelen gehad: drie maanden in Peru maken je benen een stuk gespierder!

De tijd van mijn leven!

Al met al heb ik de tijd van mijn leven gehad in Peru. Er even tussenuit gaan is voor mij een heel goede beslissing geweest en iets dat ik iedereen aan kan raden. Het is geweldig om een tijdje in een andere cultuur te leven en écht op je eigen benen te moeten staan. Als je er ooit over nagedacht hebt om zoiets te gaan doen, doe het dan ook! Anders krijg je alleen maar spijt! Daarnaast kan ik Peru als land ook zeker adviseren. Ook al is het er niet heel veilig, Peru heeft bijna alles binnen zijn grenzen. Bergen met sneeuw, de jungle, woestijn, zelfs hoog in het Noorden stranden met palmbomen... Wel ben ik van mening dat je het moet doen als je lichaam nog echt goed functioneert. Want Peru is niets voor iemand die niet goed lopen kan!

Jantine Zijl

Voor je haarverzorging en visagie ga je naar

Haarverzorging
Barbèr

Bel ons voor
een afspraak of
kom langs op het
Koopmansplein 6
te Ten Boer (050) 3023888

Woensdagmiddag en Zaterdag kinderknippen

Drogisterij - Parfumerie - Reform - Therapie

DE VRIES

Winkelcentrum Lewenberg Groningen (050) 5410508

VERSTOPPING?

Alarmtelefoon

050 5421890

24 uurs-dienst

- Rioolontstoppen
- Aanleg en reparatie
- T.V.-inspectie
- Gevelreiniging
- Impregneringen

PETER KUIL
REINIGINGS SERVICE

Osloweg 126
9723 BX Groningen
T(050) 5421890
F(050) 5423778
lwww.kuilreiniging.nl

Havengaaccount

- Administratieve ondersteuning
- Aangiften omzetbelasting en loonheffing
- Personeels- en loonadministratie
- Samenstellen van jaarrekeningen
- Opzetten ondernemersplannen
- Opstellen budgetten
- Financiële adviezen

Havengaaccount

Dorpsweg 43 - 9798 PD Garmerwolde
T (050) 5497786 - E havenga-account@kpn-officedsl.nl

**REINDER
v/d VEEN**

Voor bedrijven en particulier
handel in:

- ◆ Pallet- en magazijnstellingen
- ◆ Magazijnwagens
- ◆ Palletwagens
- ◆ Kantoorkasten
- ◆ Gebruikte kantoormeubelen
- ◆ Enz.
- ◆ "Top way" prof. aluminium
steigers, trappen en ladders

Nijverheidsweg 6 Ten Boer
Telefoon **050 - 3024833**
B.g.g. 050 - 3022689
Fax 050 - 3024834
Mobiel **06 - 51581046**

Voor Brood-Koek en Banket,
in Garmerwolde en Thesinge
gaat u naar de "AGRISHOP".
Iedere dag lekker VERS van:

M. van
Hoekstra

Bakkerij van het jaar 2004
Warme bakker voor ieder eetmoment

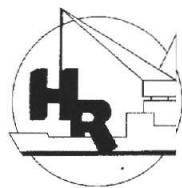

**Installatiebedrijf
THESINGE v.o.f.**

Verbindingsweg 17a
9781 DA Bedum
T (050) 3024536
F (050) 3024693

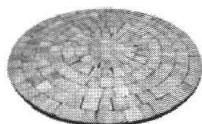
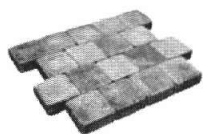
- Elektra ● Gas ● Water ● C.V. ● Zink ● Dakbedekking

M. Ritsema - Bedum - T (050) 3010735
K. v.d. Veen - Kolham - T (0598) 393504

RITSEMA
Sierbestrating

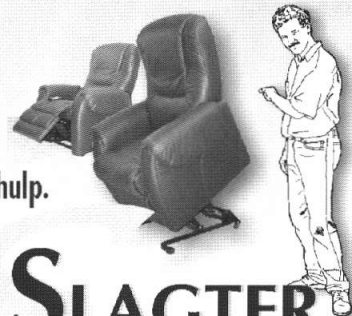
Showterras 3000 m²

Bornholmstraat 4 - 9723 AX Groningen
Telefoon (050) 313 86 00

Sterk in senioren fauteuils

Bij ons een grote keus
uit diverse modellen!
Ook fauteuils met opstaphulp.

SLAGTER
WONINGINRICHTING

SINDS 1932

Stadsweg 63 - 9791 KB Ten Boer 050-3021383

Sinterklaasintocht Garmerwolde

Zaterdag 24 november was het dan eindelijk zover: Sinterklaas kwam in Garmerwolde! Ditmaal liet hij niet op zich wachten, maar was hij op tijd met Americo en vier Pieten op de afgesproken plaats. We liepen achter de Sint aan richting Dorpshuis. In de zaal werd gezongen door diverse kinderen en ouders. Een ondeugend liedje werd bijna afgestraft met een reis richting Spanje. (Gelukkig voor Kors paste hij niet in de zak en kon Sinterklaas er hartelijk om lachen.) De Pieten deden hun best om alle kinderen van een handjevol pepernoten te voorzien. Een levendige Piet kwam vertellen dat Americo al door haar in het weiland was gezet. Sint moest maar achterop de fiets verder. In de pauze lieten de dorstige kinderen zich het aangeboden drinken goed smaken. Ook werden de cadeautjes zeer op prijs gesteld.

Veel jonge kinderen verlieten met hun ouders de zaal. Zo kon Rederijkerskamer Wester aan een rustig publiek hun stuk 'De tellers van

Krentenstein' ten gehore brengen. Geboeid volgde men het verhaal over twee clowns die een dorp weer aan het lachen probeerden te

Maartje van Geffen bij Sinterklaas.

krijgen. De inwoners van dat dorp waren nogal op de centen en lachen kostte geld. De clowns hebben op den duur hun doel bereikt:

iedereen lachte weer en was vrolijk. Het was een gezellige middag!

Anniek w/d Beek en Maud Onderstal

Sinterklaas in Thesinge

Woensdag 5 december was het eindelijk zover voor de leerlingen van de Til in Thesinge: Sinterklaas kwam hen op school bezoeken. Om negen uur stonden alle kinderen vol verwachting bij het hek. Hoe zou de Sint verschijnen? Eindelijk kwam hij, even nadat de Pieten waren gearriveerd, de brug over lopen. Het welcomslied werd aangeheven. De kinderen vermaakten zich die ochtend met tal van activiteiten. Naast een gesprekje met de Sint en het uitpakken van een cadeautje was er nog een favoriet onderdeel. De kinderen van groep 1 tot 4 mochten met marsepein aan het werk. Ze maakten de mooiste figuren in uiteenlopende kleuren, met dank aan bakker Sleen uit Ten Boer. Deze was zo aardig om de Til de helft van het marsepein cadeau te doen. Sinterklaas en bakker Sleen, hartelijk bedankt voor uw bijdrage.

Juf Roosmarijn Hofstede

Lisanne de Leeuw, Mika Schmetz, Julian de Leeuw en Cato Krol blij met het marsepein. (Foto: Astrid de Leeuw)

Josje
BEENMODE, LINGERIE & DAMESMODE

dé winkel voor al uw
 Ondergoed - Lingerie
 Beenmode - Badmode
 Nachtmode &
 Damesmode maat 36 t/m 58

deskundig advies altijd aanwezig
 Winkelcentrum Lewenborg
 Groningen
 Tel./Fax (050) 5418995

Prunusstraat 51
 wijk: Selwerd
 Telefoon (050) 5736989
 Marlen Ossentjuk

Pedicure Salon

Gespecialiseerd
 Diabetes-reumavoet
 Ingegroeide nagels

Ook voor de zonnebank
 verzorgde voeten komen verder

* Groninger Landschap op z'n mooist

Gerard Kingma
 reis- en natuurfotografie

Geef een afdruk cadeau -
 origineel en persoonlijk!

Bezoek de website voor het laatste
 nieuws over workshops en exposities

Havenstraat 5 - 9797 PL Thesinge
 www.kingma.nu
 gerard@kingma.nu
 050 3023813

HOFSTEDE
 SCHILDERS v.o.f.

G.N. Schutterlaan 28
 9797 PC THESINGE
 Telefoon 050 - 3021957
 Fax 050 - 3021574

Martini Manege

Lageweg 13 A
9797 TA Thesinge
050 - 5416272
www.romantico.nl

Rijlessen voor kinderen
en volwassenen

Pensionstalling

Tevens ter dekking:

de bewezen NRPS-rijpaardhengst
Romantico en de uniek goudgele
ponyhengst (1.48m)
Romantic Popcorn v. Romantico

Voor:
Dumperwerkzaamheden,
maaikorven en persen
van hooi en stro staan
wij altijd voor u klaar.

LOONBEDRIJF W. LODE

Lageweg 20
9798 TG Garmerwolde
Telefoon 050 - 5418610

TRIMSTUDIO

TOMMY

Voor vakkundige behandeling
van uw huisdier.
Behandeling volgens afspraak.
Tevens verkoop van
verzorgings artikelen

Oude Rijksweg 3
Garmerwolde
☎ 050 - 5421615

VAN DIJKEN Autoschade

Schade herstellen,
dat laat je toch
aan de vakman over!
Kollerijweg 14
Woltersum
Tel. 050 - 3021796

STUDIO 302

Dames & Herenkapper
zonder afspraak!

MAANDAG GESLOTEN
DINSDAG T/M VRIJDAG: 08.45 - 17.45 UUR
ZATERDAG: 08.30 - 15.00 UUR

Valckestraat 1 - Ten Boer

Bloembinderij

Lupine

Hoofdweg 70 ●
9617 AJ Harkstede ●
Tel.: 050 - 4040791 ●
Fax: 050 - 4040859 ●

Gespecialiseerd in alle bloemenwerken

Bij ons vindt u alles voor uw fiets!
Volop keuze in nieuwe en gebruikte fietsen.
Leverancier van o.a. Gazelle, Sparta, Rih,
Veeno, Sparta-ION en Loekie kinderfietsen.
Ook voor reparaties van alle merken.

Koopmansplein 18 - 9791 MA Ten Boer
050 3022995 - www.bobtweewielershop.nl

Foto Bouchier

Nieuwe Ebbingestraat 3, Groningen
Telefoon (050) 312 42 06

Nellian Dijkema Uitvaartverzorging

Bovenrijgerweg 19
9797 TD Thesinge
050 - 3021731
www.nellian.nl

informatie en vormgeving rondom de dood: Schoolholm 3, Groningen

AGRISHOP

divers in groenten & fruit

Directe boerderijverkoop

- groenten & fruit
- aardappelen
- scharreleieren
- vlees
- boerenzuivel
- salades & rauwkost
- brood

Dorpsweg 1 Garmerwolde
Tel. (050) 4042921 / 5418462
Fax (050) 4042922

Goed en gezond van de boerengrond

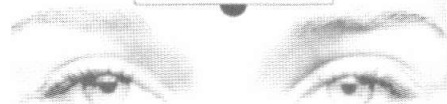

PEDICURE EN VOETREFLEXMASSAGE

ASTRID DE LEEUW
THESINGE, (050) 314 7052

OOK BEHANDELING AAN HUIS!
LID VAN PROVOET,
DE LANDELIJKE ORGANISATIE VOOR
VOETVERZORGER/PEDICURE

OogMerk OPTICIEN

Mooie brillenglazen bestaan niet,
mooie ogen wel.

● de nieuwste generaties glazen ● superlicht en ultradun

Boekholt - Hensbroek

Brillen - Contactlenzen - Hoortoestellen
Winkelcentrum Lewenborg
Kajuit 281 - 9733 CV Groningen
Telefoon/Fax (050) 5490549

Foto van de maand

Jansen & Jansen. (Foto: Myla Uitham)

Agenda

Zondag 23 december

● Kloosterkerk Thesinge; 15.00 uur: Kerstconcert van het koor Con Anima.

het publiek worden ingeschakeld bij een of meerdere kerstliederen. Na afloop wordt er nagepraat in het nabijgelegen huiskamercafé t Jopje.

● Kerk Garmerwolde; 16.00 uur: Kerstconcert door kamerkoor Tiraña. Toegang € 5. U kunt kaarten reserveren via wbensan@hetnet.nl of 050-5420729.

Maandag 24 december

Thesinge, 20.30 uur; Garmerwolde, 22.00 uur: Kerstnachtviering

Dinsdag 1 januari

Thesinge en Garmerwolde: 00:00 uur: Oud-en-Nieuw activiteiten.

Zaterdag 5 januari

t Jopje Thesinge; vanaf 16:00 uur: een herkansing voor iedereen die niet in het nieuwe dorps huis was in de nieuwjaarsnacht om elkaar alsnog het allerbeste toe te wensen.

Vrijdag 11 januari

● Buurhoes, Ten Boer; 14.00 uur: ANBO Nijjaarsveziende m.m.v. het duo NulenniX. Zij brengen liedjes en sketches met een lach en een traan, in zowel het Nederlands als in dialect. Alle 50-plussers zijn van

harte welkom; entree € 5 p.p.

● De Leeuw, Garmerwolde; 19.45 uur: Nijjaarsveziende NBvP, Vrouwen van Nu. Een avond met Groninger verhalen, verteld door Luuk Houwing.. Gasten zijn van harte welkom. Denkt u om een prijsje voor de verloting?

Zaterdag 12 januari

Cafe Molenzicht Thesinge; 20.00 uur: Nij-jaarsverziende.

Zondag 27 Januari

Dorps huis De Leeuw, Garmerwolde, 14.00 uur: Nieuwjaarsconcert Alpenjagers m.m.v. accordeon duo Gebr. Engberts. Toegang € 7,50 incl. één kop koffie.

Donderdag 31 januari

Kerkhörn, Garmerwolde; 10.00 uur: Koffiemorgen. Nieuwe "loten" worden met vreugde begroet.

Zaterdag 2 februari

t Jopje Thesinge; vanaf 16:00 uur geopend.

Stoomfluitjes

Te koop gevraagd

Fietszitje voor achterop. Henk Vliem, 050-5416341.

Protestantse gemeente

24 december Kerstnachtdienst
20.30 uur in de Kloosterkerk Thesinge, mw. Irene Plaatsman, m.m.v. De Bazuin uit Groningen en vele anderen.

24 december Kerstnachtdienst
22.00 uur in Garmerwolde, mw. Irene Plaatsman, m.m.v. Gemengd Mannenkoor en vele anderen.

25 december 1^e Kerstdag

10.00 uur in Thesinge, ds. Volbeda uit Groningen, m.m.v. Lovende Stemmen en de kindernevendienst.

Zondag 30 december

10.00 uur in Garmerwolde, ds. Toornstra uit Bedum.

31 december Oudejaarsavond
19.30 uur in Thesinge, de liturgiecommissie.

Zondag 6 januari

10.00 uur in Thesinge, dhr. Bronsema uit Uithuizen.

Zondag 13 januari

doopdienst Nathalie Bus

11.00 uur in Thesinge

vanaf 10.00 uur koffie

ds. Volbeda uit Groningen

Zondag 20 januari

viering Avondmaal

10.00 uur in Garmerwolde, ds.

Volbeda uit Groningen.

Zondag 27 januari

10.00 uur in Thesinge, Mw. Tuma uit Winsum.

Redactie

Fotograaf Garmerwolde:

Henk Remerie 050-5419630

Fotograaf Thesinge:

Myla Uitham 050-3023483

Eind-redactie:

Hillie Ramaker-Tepper

Dorpsweg 26 - 050-5415335

9798 PE Garmerwolde

Desiree Luiken

Luddestraat 3 - 050-3023352

9797 PM Thesinge

Penningmeester:

Karel Drabe, Stadsweg 3

9798 TE Garmerwolde - 050-5411019

Rabobank Bedum-Delfzijl

rek.nr. 32.07.05.749

Abonnementsgeld € 14,00 p.j.

Bij automatische incasso € 11,00 p.j.

Postabonnees:

basistarief + portokosten

Prijs per krant € 1,50

Hoofdartikel op internet:

www.garmerwolde.net

Kopij inleveren via:

GenTexpress@hotmail.com,

bij Dorpsweg 26 of G.N. Schut-terlaan 16; uiterlijk dinsdag 16 januari vóór 18.00 uur.

Wist-u-dat ...

● de illustraties in deze krant gemaakt zijn door Tineke Meirink uit Garmerwolde?

● haar werk te zien is op www.tinekemeirink.nl?

● de Kerstmiddag van de Vrouwenraad Garmerwolde een succes was?

● maar liefst 36 mensen (vrouwen én mannen) hebben genoten van een boeiende reis rond de Noordkaap?

● de broodmaaltijd prima smaakte?

● iedereen vol lof was over de kookkunst van Simon?

● dat t Jopje op zaterdag 5 januari a.s vanaf 16:00 uur geopend is?

● en er een gevuld rolletje bij de koffie is?

● dit een herkansing is voor iedereen die niet in het nieuwe dorps huis was in de nieuwjaarsnacht om elkaar alsnog het allerbeste toe te wensen?

● dat t Jopje iedereen het allerbeste en fijne dagen toewenst!?

● dat t Jopje ook in het nieuwe jaar elke eerste zaterdag van de maand vanaf 16:00 uur open is?

● dat t Jopje iedereen het allerbeste en fijne dagen toewenst!?

● dat t Jopje ook in het nieuwe jaar elke eerste zaterdag van de maand vanaf 16:00 uur open is?

● dat t Jopje iedereen het allerbeste en fijne dagen toewenst!?

● dat t Jopje ook in het nieuwe jaar elke eerste zaterdag van de maand vanaf 16:00 uur open is?

● dat t Jopje iedereen het allerbeste en fijne dagen toewenst!?